

Прогожук Олександра Дмитрівна

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Науковий керівник – д.е.н., проф. Олешко А. А.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Процеси поліпшення інвестиційного клімату України нерозривно пов'язані з державною інвестиційною політикою, яка передбачає регулювання інвестиційної діяльності з метою реалізації цілей економічної, науково-технічної та соціальної політики та є комплексом економічних, організаційно-правових та інших заходів держави, спрямованих на створення сприятливого інвестиційного клімату, структурну перебудову й підвищення ефективності національної економіки.

У загальному розумінні інвестиційна політика – це комплекс урядових рішень, які визначають основні напрями, джерела та обсяги використання капітальних вкладень в економіку, різні її сфери та галузі. Державна інвестиційна політика – це регулювання інвестиційної діяльності з метою реалізації цілей економічної, науково-технічної та соціальної політики; комплекс правових, адміністративних та економічних заходів держави щодо поширення та активізації інвестиційних процесів; цілеспрямована діяльність держави для мобілізації інвестиційних коштів на організацію відтворення матеріальних і духовних благ у суспільстві [1, с. 273].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» державне регулювання інвестиційної діяльності включає управління державними інвестиціями, а також регулювання умов інвестиційної діяльності, що здійснюється шляхом: 1) надання фінансової допомоги у вигляді дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позик на розвиток окремих регіонів, галузей, виробництв; державних норм та стандартів; 2) заходів щодо розвитку та захисту економічної конкуренції; роздержавлення і приватизації власності; 3) визначення умов користування землею, водою та іншими природними ресурсами; 4) політики ціноутворення; 5) участі держави у розробленні та/або реалізації інвестиційних

проектів; 6) проведення державної експертизи інвестиційних проектів [2].

Отже, одним із основних завдань інвестиційної політики є формування сприятливого інвестиційного клімату держави.

До основних детермінант, що впливають на інвестиційний клімат держави, слід віднести:

1) політичні – стабільна політична ситуація, стабільність політичного курсу, відсутність воєнних конфліктів, громадських заворушень;

2) природно-ресурсні – визначаються кількістю, якістю та структурою природних ресурсів території держави;

3) правові – дієва законодавча база, прозорі та необтяжливі для бізнесу податкові умови, правове поле захисту інвестицій тощо;

4) організаційно-управлінські – рівень розвитку системи державного управління інвестиційною діяльністю та дієвість її впливу на інвестиційні процеси, відсутність корумпованості та бюрократії;

5) фінансові – монетарні, кредитні, бюджетні, податкові умови для здійснення інвестиційної діяльності;

6) економічні – динаміка макроекономічних показників, зокрема росту ВВП, реальних доходів, інфляції, валового нагромадження основного капіталу, рівня спрацювання основного капіталу тощо;

7) технологічні – визначаються рівнем технологічної складності, способом виробництва, розвитком інформаційного сектора;

8) екологічні – природоохоронна діяльність та протистояння екологічним кризам антропогенного та природного походження;

9) соціальні – визначаються рівнем забезпеченості та соціального захисту населення, житловими умовами, рівнем охорони здоров'я і медичного обслуговування, рівнем злочинності;

10) інноваційні – визначаються спроможністю соціально-економічної системи держави породжувати (займати) і своєчасно освоювати нововведення відповідно до прийнятої стратегії розвитку; сукупність різних видів ресурсів, включаючи інтелектуальні, необхідних для здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності;

11) рівень ринкового розвитку – визначається рівнем конкуренції, часткою держави у світовому ВВП її віднесенням до однієї з трьох категорій країн: а) країн з розвиненими ринками; б) країн з ринками, що розвиваються; в) країн з ринками, що формуються;

12) міжнародне позиціонування – рішення інвестора про інвестування приймається зважаючи на позиціонування країни у міжнародних рейтингах.

Формування сприятливого інвестиційного клімату країни передбачає державне регулювання та активізацію означених детермінант. Інвестиційний клімат держави – це сукупність політичних, правових, інституційних, екологічних, економічних, фінансових та соціальних умов функціонування національної економіки, які забезпечують її інвестиційну привабливість і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та іноземних інвесторів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Енциклопедичний словник з державного управління [уклад. :Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна]. К. : НАДУ, 2010. 820 с.
2. Про інвестиційну діяльність: закон України від 18.09.1991 № 1561-XII. URL: www.zakon4.rada.gov.ua

Садовський Євген Петрович

Здобувач PhD кафедри смарт-економіки

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ ІТ-СФЕРИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В умовах жорсткої конкуренції та високих темпів технологічних змін інноваційні кластери стають ключовими драйверами сталого розвитку ІТ-сектору, сприяючи концентрації знань, ресурсів, стартапів, наукових установ і бізнесу в єдиному середовищі. Глобалізація, у свою чергу, стимулює міжнародну кооперацію, обмін досвідом та технологіями, що підвищує значення кластера як інструменту підвищення конкурентоспроможності країн і регіонів на світовій арені (Olshanska, Puzyrova & Shevchenko, 2023; Sadovskyi & Puzyrova, 2024). Дослідження світових практик формування та розвитку ІТ-кластерів дозволяє визначити ефективні моделі управління, інституційну підтримку, механізми взаємодії між учасниками кластеру, а також перспективи адаптації цих моделей до українських реалій. У зв'язку з цим аналіз тенденцій розвитку інноваційних ІТ-кластерів у глобалізованому світі є надзвичайно важливим для формування стратегій цифрового розвитку, залучення інвестицій та зміцнення національного